

1-4/95
leto 64

Hmeljar

APRIL 1995, ZALEC S. 1 - 16

Prvi koraki v sezono

foto Tonica

IZ VSEBINE:

- Spoštovani bralci hmeljarja
- Iz sestankov
- Kako poteka lastninjenje v Hmezad Export - Importu
- Razpis
- Kdo bo smel delati s fitofarmaceutskimi sredstvi
- Prijava pridelave hmelja v letu 1995
- Rez hmelja
- Peronospora
- Strojni krožek
- Inovatorji
- Iz zgodovine

ŽE "VEČKRAT NOVEMU HMELJARJU" NA POT

V času sivenja mojih las ob dolgoletnem delu v hmeljarstvu, smo tudi našega HMELJARJA večkrat preoblekli. Celo pokopali smo ga že in spet oživili. Večkrat je bil prisiljen menjati izdajatelja ali celo lastnika. Kljub temu pa je poskušal ohraniti enak cilj: Služiti slovenskemu hmeljarstvu s svojo pisano besedo ne glede na zgodovinske dogodke okrog njega. Zanimala ga je le stroka ter posredovanje informacij svojim hmeljarjem. V strokovnem pogledu pa je skušal biti vedno sodoben in vreden imena.

Zakaj je strokovni časopis za slovenske hmeljarje zelo pomemben? Slovensko hmeljarstvo je namreč gospodarska panoga, ki mora velik del svojega pridelka (90%) izvoziti na svetovni trg, kjer se v ostri konkurenci sreča s pridelovalci hmelja iz razvitih dežel. Še posebej nepogrešljiv je strokovni časopis zato, ker se tehnika pridelovanja hmelja v zadnjem času tako hitro razvija, da mu brez dobrih in hitrih informacij ne bi mogli slediti. Kaj hitro bi zaostali in izgubili konkurenčni boj na svetovnem trgu.

Pa ne le tehnološki razvoj, ampak tudi tržne informacije postajajo vedno bolj nepogrešljive za učinkovito prodajo hmelja na svetovnem trgu. Zato se bo moral kar zajeten del vsebine posvetiti novostim na svetovnem in domačem trgu in drugim novicam s sveta, ki so zanimive za potrebe naših hmeljarjev.

Iz navedenega lahko ugotovimo, da slovenski hmeljarji strokovni časopis HMELJAR nujno potrebujejo. Vsakokrat, ko ga takole kot sedaj, ponovno oživljamo ne moremo mimo nekaterih vprašanj o izgledu in vsebini HMELJARJA. Navadno se ozremo okrog in pogledamo kako imajo to rešeno v drugih hmeljarskih deželah.

Mislím, da napotkom, ki sem jih napisal leta 1990 takratnemu HMELJARJU na pot (Hmeljar, oktober 1990, str. 29), ni kaj dosti dodati. To je ugotovil tudi T. Korenjak ob novem izidu HMELJARJA (Hmeljar, junij 1991, str. 1).

Glede pogostosti izhajanja sem takrat napisal takole. *Lepo bi bilo, če bi lahko mesečno, pa čeprav v manjšem obsegu. V takem primeru bi še lahko imel značaj informativnega glasila, ki bi pravočasno obveščal pridelovalce o tržnih in drugih novostih doma in po svetu.*

Tudi glasilo nemških hmeljarjev HOPFENRUNDSCHAU se je med tem prelevilo iz 14 - dnevnik v mesečnik v lepši preobleki, ki bolje ustreza promocijskim zahtevam nemških hmeljarjev. Enkrat letno pa v ta namen izdajo posebno in tudi bolj luksuzno opremljeno "mednarodno izdajo" v nemškem in angleškem jeziku. Tudi glasilo ameriških hmeljarjev "HOPS U.S.A." izhaja mesečno v enostavni obliki računalniškega tiska. Če bi bil HMELJAR samo strokovno - znanstvena publikacija, potem bi lahko izhajala bolj poredko, n. pr. 4 - krat ali 2 - krat letno. Ker pa im a značaj informativnega časopisa, mora izhajati vsaj enkrat mesečno.

Glede tega **kdo ga naj izdaja** še vedno velja, da tista organizacija, ki povezuje pridelovalce, stroko in trgovino in to je sedaj Hmeljarska družba Slovenije d.o.o. Žalec. Komericalno izahajanje takega časopisa gotovo ne bi bilo uspešno. Zato bo izdajanje Hmeljarja potrebno financirati iz skupnih sredstev, s tem, da bi se vedno lahko dogovorili, kolikšen del stroškov bi pokrivali z naročnino.

Glede **oblike HMELJARJA** smo takrat zapisali takole: *Oblika naj bo preprosta brez posebnih ovojníc, vendar naj bo sestavljen tako, da je mogoče ev. reklamni del ločiti, ostali strokovno - informativni del pa vpeti v posebni fascikel (luknjice naj bodo že pripravljene), ki bi ga lahko naročnik vsako leto ali pa za več let skupaj nabavljal pri izdajatelju. Mislím, da lahko ta napotek še vedno velja, razmisliti bo treba le kako bi ga uresničili.*

Zdaj pa še k najtežjemu vprašanju. **Kakšna naj bo vsebina in kdo naj piše?** Takrat smo zapisali takole: *HMELJAR naj obvešča hmeljarje in vse druge, ki jih hmeljarstvo iz tega ali onega razloga zanima, o novih domačih in tujih spoznanjih v znanosti in stroki, o tržnih razmerah na svetu, cenah, pogojih prodaje, zahtevah trga, o delu Mednarodne hmeljarske organizacije in drugih hmeljarskih združenj v svetu. Naloga HMELJARJA je, da prenaša praktične izkušnje hmeljarjev doma in po svetu in obvešča pridelovalce hmelja o delu Poslovne skupnosti za hmeljarstvo Slovenije (takratna oblika organiziranosti slovenskih hmeljarjev, danes je to Hmeljarska družba Slovenije) in drugih novicah. Zaradi boljše preglednosti se naj oblikujejo kolikor mogoče stalne rubrike (ne časopisno in z vidika stavljenja racionalno oblikovani, vsebinsko pa pomešani stolpci) kot n. pr. **znanost - stroka (ki se lahko nadalje deli po strokah, n. pr. žlahtnjenje, varstvo, tehnika, ekonomka in dr.), hmeljsko tržišče in cene, hmeljarstvo po svetu, izmenjava praktičnih izkušenj - predlogi - inovacije - priporočila, novice iz Poslovne skupnosti (sedaj Hmeljarske družbe), Mednarodni hmeljarski biro, zgodovina hmeljarstva in podobno.** Predlogi rubrik naj veljajo le kot ideje, konkretne naslove rubrik prepuščamo novinarski iznadljivosti oz. uredniškemu odboru. Strokovni prispevki so lahko na ravni, ki ustreza kriterijem znanstvenih člankov do strokovnih informacij oz. praktičnih navodil in predlogov za pridelavo, ki so lahko tudi čisto kratka. Informacije in predlogi so lahko podani v telegrafskem slogu brez daljših uvodov.*

Glede **piscev prispevkov** velja podobno, kot že takrat, da naj bodo strokovnjaki, pridelovalci in poslovni ljudje, skratka vsi, ki želijo dati svoj prispevek k uspešnemu razvoju slovenskega hmeljarstva s kakovostno vsebino. Ugotavljamo pa, da kmetijci (z mano vred, če sem tudi samokritičen) nismo ravno vneti in plodni pisci. Poskusimo se poboljšati! Upam, da bo vrsta mladih strokovnjakov, ki smo jih slišali na letošnjem hmeljarskem seminarju, bolj marljiva, kot smo bili mi in se bodo zavedali, da je edino **pisana beseda tisto, kar bo ohranilo naša razmišljanja v prostoru in času bodočim hmeljarskim rodovom.**

dr. L. Četina

SPOŠTOVANI BRALCI HME LJARJA!

Hmeljar v lanskem letu ni izhajal zaradi premajhnega števila naročnikov - plačnikov.

Splošna ocena pa je, da hmeljarstvo potrebuje svoje glasilo, prek katerega boste hmeljarji dobivali razne informacije, strokovne nasvete, istočasno pa imeli možnost objavljati svoje pripombe, vprašanja, oglase in še kaj. Tako je tudi na pobudo hmeljarjev, hmeljarskih strokovnjakov, Hmezad Export - Importa in diskusij na skupščini Hmeljarske družbe Slovenije upravni odbor sprejel sklep o ponovnem rednem izhajanju Hmeljarja. Izdajala ga bo Hmeljarska družba Slovenije enkrat mesečno. Sredstva za financiranje bodo zagotovljena s prispevkom 0.5 SIT po kg hmelja, ki se bodo v okviru Hmeljarske družbe Slovenije vodila ločeno in uporabljala izključno za financiranje Hmeljarja.

Tako je pred Vami nova številka Hmeljarja, katerega boste prejeli vsi direktni in indirektni družbeniki Hmeljarske družbe Slovenije.

Želimo, da bi Hmeljar bil pester in zanimiv, zato vabimo vse hmeljarje in druge, da pošljete svoje prispevke uredniškemu odboru oziroma urednici.

Občasno, 2 - 3 krat letno, bo imel Hmeljar tudi Strokovno prilogo, v kateri bodo hmeljarski strokovnjaki objavljali strokovne prispevke.

Upam, da bo Hmeljar res tako zanimiv in koristen, da ga bodo naročili tudi drugi bralci, seveda proti plačilu.

Želim Vam obilo prijetnega in koristnega branja.

J. Brežnik

SESTANKI

IZ SESTANKA NA MINISTRSTVU

Dne 16. februarja 1995 smo bili predstavniki Hmeljarske družbe Slovenije: Anton Vašl, Anton Kampuš, Edi Omladič, mag. Milan Žolnir in Jože Brežnik na sestanku na Ministrstvu za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano v Ljubljani. Od ministrstva so bili prisotni minister dr. Jože Osterc, Ivan Obal, Špela Terpin in Alojz Senegačnik.

Gospoda ministra in njegove sodelavce smo obvestili, da se ekonomsko stanje našega hmeljarstva iz leta v leto slabša iz naslednjih razlogov:

- razpad SFRJ in s tem izguba boljšega trga za cca 800 do 1000 ton hmelja,

- svetovna kriza v hmeljarstvu,
- neusklajene inflacije in tečaja

tujih valut,

- prevelike obresti na kredite,
- neizplačane stimulacije cca 14 mio SIT zaradi spremembe predpisov,
- obdavčitve sezonskega dela,
- carine na repromateriale,
- pridelek hmelja v letu 1994 je bil najmanjši v zadnjih letih.

Povedali smo tudi, da je po kalkulaciji inštituta za hmeljarstvo in pivovarstvo proizvodna cena hmelja pri 1530 kg na hektar, kolikor je lansko povprečje na rodne nasade, preko 11 DEM na kg. Z upoštevanjem 9% stimulacije manjka za pokritje proizvodne cene cca 3 DEM/kg. Stopnja pokritja je cca 70 - 75 procentna.

Konkretnih rezultatov sestaneke ni dal. Nam je pa minister gospod dr. Jože Osterc obljubil podporo in aktivnosti Ministrstva za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano pri reševanju znižanja carin (uvoznih in izvoznih), za spremembo zakonodaje glede obdavčitve pogodbenega dela, za več regresiranja obresti od kreditov in za povečanje izvoznih stimulacij. Obljubil nam je tudi finančno podporo za izhajanje glasila Hmeljar.

J. Brežnik

SEJA TEHNIČNE KOMISIJE MEDNARODNE HME LJARJSKE ZVEZE

Seja tehnične komisije je bila 3. marca 1995 v Parizu. Sejo je vodil predsednik dr. Gregory Lewis.

Po krajši razpravi smo sklenili:

1. Letos tehnična komisija v času kongresa, ki je na Kitajskem, ne bo imela seje.
2. Referati za sejo tehnične komisije v letu 1996 naj obravnavajo problematiko sušenja in navlaževanja hmelja ter vpliv parametrov sušenja in navlaževanja na kakovost hmelja.
3. Kot možne teme referatov za naslednja leta so bile predlagane:
 - a) Rodovitnost zemlje in gnojenje
 - b) Pridelovalni stroški hmelja v različnih državah
 - c) Količina dušika v storžkih in kako ga zmanjšati

Na koncu je pozval vse hmeljarje, da naj posredujejo probleme, ki bi jih kazalo raziskati v naslednjih letih.

J. Brežnik

SESTANEK HME LJARJEV IN HME LJJSKIH TRGOVCEV

Dne 3. marca 1995 je bil v Parizu sestanek hmeljarjev in hmeljskih trgovcev. Na tem sestanku, ki smo se ga udeležili predstavniki držav Mednarodne hmeljarske zveze in predstavniki hmeljskih trgovcev, smo razpravljali o skupnih problemih: zaščita hmelja, ekonomičnost hmeljarstva, trg, trendi v hmeljarstvu in pivovarstvu in drugem.

Po dolgi razpravi je bilo sklenjeno, naj bi to problematiko obravnaval skupni odbor. Odbor bi imel predsednika in 4 člane; 2 hmeljarja in 2 trgovca. Predsednik pa bi bil izmenično hmeljar oziroma trgovec. Za operativno delo pa bi skrbela izmenično sekretar trgovcev, oziroma hmeljarjev.

Predlagan je bil okvirni program dela odbora:

- obravnaval bi problematiko varstva hmeljišč v svetovnem merilu
- skrbel bi za boljšo informativnost hmeljarjev in trgovcev,
- ugotavljal in pravočasno posredoval informacije o trendih v hmeljarstvu, pivovarstvu itd.,
- pripravjal bi podatke o porabi hmelja, proizvodnji piva, o zalogah hmelja in drugem,
- v odbor bi skušal pritegniti tudi predstavnike pivovarn,
- obravnaval bi tudi ostale tekoče probleme.

Na seji je bilo poudarjeno, da je trenutno najaktualnejša problematika zaščita hmelja. Za reševanje te problematike bo imenovana posebna

komisija strokonjakov, povezoval pa jih bo dr. Zastrow (upokojeni podpredsednik pivovarne Eincheiser - Busch). Glavno delo komisije bo doseči "harmonizacijo" uporabe zaščitnih sredstev. To pomeni, da bi določeno sredstvo uporabljali vsi hmeljarji po svetu in bi v vseh državah bile enake uzance.

Poudarjeno je bilo, da so zlasti v "harmonizacijo" veliko dela in sredstev vložili nemški in ameriški hmeljarji, koristi od tega pa imamo vsi. Obvezali smo se, da bomo pri reševanju problemov aktivno sodelovali.

J. Brežnik

SEJA EKONOMSKE KOMISIJE MEDNARODNE HMELJARSKE ZVEZE

Seje ekonomske komisije, ki je bila 3. marca 1995 v Parizu, so se udeležili predstavniki sledečih držav članic MHZ: Belgije, ZRN, Češke republike, Velike Britanije, Francije, Poljske, ZDA, Slovaške in Slovenije. Seji je prisostvovala tudi gospa M. Wauters, predstavnica Komisije evropske skupnosti za hmelj v Bruslu. Kot opazovalec je seji prisostvoval tudi predstavnik ZR Jugoslavije.

Na osnovi pisnih in ustnih poročil predstavnikov posameznih držav članic MHZ je ugotovljeno:

1. Površine hmeljišč so se pri članicah MHZ v letu 1994 zmanjšale za 3.196 ha (4.44%), in sicer od 72.033 v letu 1993 na 68.837 ha v letu 1994.
2. Površine sta največ zmanjšali ZRN (1000 ha) in Ukrajina (1.500 ha).
3. Za leto 1995 se ocenjuje ponovno zmanjšanje površin za 1.342 ha (1.95%). Od tega v ZRN za 930 ha.
4. Bolj se zmanjšujejo aromatične sorte kot grenične.
5. Pridelek hmelja je bil v letu 1994 za 16.48% manjši (1.870.826 centnerjev) od leta 1993 (2.239.347 centnerjev).
6. Največji izpad pridelka je bil v ZRN in Ukrajini.
7. Pridelek alfe pa je bil v letu 1994 (6.036 ton), kar je za 28.52% manj od pridelka v letu 1993 (8.444 ton).
8. Izredno nizke alfe so bile pri aromatičnih hmeljih: ZRN 2.3%, Belgija 3.3%, Francija 1.6%, Češka republika 2.3%.
9. Kljub izredno slabi letini in še slabšemu pridelku alfe se ocenjuje, da je pri nemških hmeljarjih še cca 1.500 ton neprodanega hmelja.
10. Morebitne zaloge pri trgovcih in pivovarjih niso znane.
11. Hmeljarji večine držav članic MHZ so hmelj prodali po višjih cenah v predprodaji kot po dnevnih cenah.
12. Po zadnjih podatkih, izračunanih v Bruslu, so nemški hmeljarji prodali hmelj - letnik 1994 v povprečju po 6.44 DEM za kg.
13. Letnika 1995 imajo do sedaj v predprodaji prodanega hmeljarji ZDA 80%, Velike Britanije 70%, Češke republike 68%, ZRN 50%.
14. Trenutno je hmeljski trg miren.

J. Brežnik

Hmezad danes

foto Špindler

KAKO POTEKA LASTNINJENJE V HMEZAD EXPORT - IMPORT?

S pripravi na lastninjenje Hmezad export - importa p.o. (v nadaljevanju podjetje) smo pričeli že jeseni 1993. Izhajajoč iz dejstva, da imamo tri interesne skupine (zadruga s proizvajalci, upravičence po zakonu o denacionalizaciji in delavce), se je ustanovil koordinacijski odbor. Koordinacijski odbor je bil sestavljen tako, da je vsaka interesna skupina delegirala po dva do tri člane. Za izrazito strokovna vprašanja je vsaka stran določila svojega odvetnika. V tej skupini je zadruga zastopala odvetnica Breda Kovač, denacionalizirance pa odvetnik Ivan Virant.

Glavne aktivnosti so potekale v odvetniški skupini, saj se brez razreševanja konkretnih vprašanj ni dalo doseči dogovora. V začetku so bile razlike izrazito visoke, saj je podjetje imelo na razpolago 13 mio DEM kapitala, denacionaliziranci pa so zahtevali vrnitev podjetja v celoti in to v vrednosti 27 mio DEM. To dejstvo je vplivalo na zelo počasno približanje stališč in tudi na možnost dialoga z zadrugami. Razlike ilustrira izjava predstavnika denacionalizirancev iz druge polovice novembra 1994: "zahtevajo vrnitev podjetja v celoti, pripravljeni so popustiti na minimalno zahtevo 9 mio DEM". Glede na dejstvo, da je bilo pripravljeno 50.8% kapitala nacionaliziranega podjetja, bi na ta način denacionaliziranci dobili 4.5 mio DEM oziroma 35% v kapitalu družbe.

Razlike, ki so bile med zahtevami denacionalizirancev in stališčem podjetja, so predvsem glede vrednotenja in ne toliko glede premoženja, ki je predmet zahtevka.

Glede dialoga z zadrugami bi rad poudaril, da smo pripravili anketo o željah pri lastninjenju podjetja. Žal na ankete praktično ni bilo nobenega odziva, tako da smo morali program pripraviti po lastni presoji in v precejšnji časovni stiski.

Program je bil dostavljen Agenciji za privatizacijo dne 22. 12. 1994.

Predvidena je bila naslednja lastninska struktura:

Opis	V 000 SIT	V 000 DEM	KONSTRUKCIJA V %
1. CELOTNI KAPITAL	790.078	13.168	100.00
2. DENACIONALIZIRANCI	123.327	2.055	15.60
3. 17 KMETIJSKIH ZADRUG	300.038	5.001	38.00
4. INTERNA DELITEV	133.350	2.223	16.90
5. NOTRANJI ODKUP	140.697	2.345	17.80
6. SKLAD ZA RAZVOJ	92.666	1.544	11.70

Po navedeni konstrukciji bi zadruga pridobila 38% delež na podlagi zakona o zadrugah. Poleg tega jim program daje možnost sodelovanja v 5 - letnem programu naknadnega odkupa, v katerem bi za gotovino in ob 50% popustu lahko povečale naveden delež.

Poleg zadrug bi lahko v notranjem odkupu pod enakimi pogoji sodelovali tudi delavci, ki so zaposleni v KZ, člani zadrug in kooperanti. Sodelovanje delavcev v podjetju in v odvisnih družbah HMEZAD TRADE, HMEZAD INŽENIRING, HMEZAD DURI je predvideno v obliki zamenjave certifikatov za delnice v okviru interne delitve. Poleg tega bi lahko sodelovali pod enakimi pogoji kot KZ v notranjem odkupu.

S prikazanim programom v kolektivu nismo bili zadovoljni, saj ni bil rezultat skupnega dogovora, temveč zgolj izpolnjevanje formalnosti in preprečitev prenosa lastnine podjetja na Sklad za razvoj.

Na podlagi vseh zainteresiranih skupin je bil ob prisotnosti Agencije za privatizacijo med njimi dne 7. 3. 1995 dosežen dogovor.

Dogovor predvideva 36.5% udeležbo za denacionalizirance v celotnem kapitalu podjetja in 28.6% udeležbo KZ. Dogovor morajo verificirati denacionaliziranci in zadruga v svojem okolju.

Dogovor ocenjujemo kot prelomnico med brezplodnimi pogajanjimi in konstruktivnim delom. Če bo ta dogovor potrjen in podpisan, se odpirajo možnosti za razreševanje aktualnih problemov na področju prodaje hmelja in saniranja negativnih tendenc v podjetju. Poleg tega bo izvedba dogovora omogočala dodatno povečanje lastninskih deležev denacionalizirancev, zadrug in kmetov brez vplačil v gotovini. Na ta način bi deloma ublažili pomanjklivost programa, ki ne predvideva zbiranja certifikatov v postopku javne prodaje, v kateri bi sodelovali tudi hmeljarji.

Menimo, da izvedba omenjenega dogovora pomeni, da bomo vsi veliko pridobili, ne pa izgubili. Zato si želimo, da bi tudi v prihodnje enako ravnali.

Vodja programa
Josip Skočič

Hmezad nekoč

RAZPIS

ZDRUŽENJE ZA MEDSOSSESKO POMOČ -
STROJNI KROŽEK SAVINJSKA DOLINA

in

ZAVOD ZA ŽIVINOREJO IN VETERINARSTVO CELJE
ENOTA ZA KMETIJSKO SVETOVANJE ŽALEC

Žalskega tabora 1, 63310 Žalec
tel. 713 388, fax. 714 309

**ZDRUŽENJE ZA MEDSOSSESKO POMOČ - STROJNI
KROŽEK SAVINJSKA DOLINA** išče vodjo.

S kmečkim fantom ali dekletom iz Savinjske doline, ki je zaključil višjo ali najmanj srednjo kmetijsko šolo, želimo skleniti pogodbo o delu za **VODJO STROJNEGA KROŽKA**.

Delo se bo opravljalo na domu in to največ 8 ur tedensko. Bilo bi kot dopolnilno delo na kmetiji. Pogodba o delu se bo sklenila za en mesec z možnostjo podaljšanja.

O vsebini dela in plačila bodo zainteresirani seznanjeni na pogovoru, na katerega bodo vabljeni na osnovi prijave.

Vabimo vse zainteresirane, da pošljejo svoje vloge do 10. aprila 1995, na naslov Zdrženja za medsosesko pomoč - strojni krožek Savinjska dolina, Žalec, Žalskega tabora 1.

Upravni odbor strojnega krožka

IZ URADNIH LISTOV

ZAKON O ZDRAVSTVENEM VARSTVU RASTLIN IN
NJEHOVA UVELJAVITEV V PRAKSI

ali

Kdo bo smel delati s fitofarmaceutskimi sredstvi

Referat na to temo je na 33. seminarju o hmeljarstvu udeležencem predstavila gospa mag. Marta Ciraj, glavna republiška inšpektorica na Ministrstvu za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano Slovenije.

Omenjeni zakon je stopil v veljavo 14. januarja 1995. V veliki meri je prilagojen evropski zakonodaji s tega področja. Za dokončno uveljavitev zakona v praksi je potrebno v roku enega leta sprejeti še 36 podzakonskih predpisov. Do izdaje novih se bodo še vedno uporabljali stari predpisi.

Bistvene novosti zakona so: obveza države, da organizira službo za varstvo rastlin kot obvezno javno službo, vsi uporabniki fitofarmaceutskih sredstev se bodo na vseh ravneh dodatno izobrazili; enostavnejši postopek registracije fitofarmaceutskih sredstev z obveznim sprejemanjem in vračanjem ostankov embalaže ter obveza uporabnikov da bodo okolju prijazno rabili ta sredstva. Obvezno je testiranje naprav za nanašanje fitofarmaceutskih sredstev. Jasnejše so tudi naloge in pristojnosti inšpekcije in razširitev pristojnosti fitosanitarne inšpekcije na preglede v notranjosti države.

Ker je na terenu v zvezi s tem zakonom kar precej vprašanj, sem povprašala mag. Cirajevo, kako bo to izgledalo?

Izobraževanje in pridobitev ustrezne licence bo potekalo na dveh ravneh. Najprej bodo strokovnjaki službe za varstvo rastlin in obeh slovenskih visokošolskih ustanov (BF in VAŠ) izobrazili diplomirane inženirje iz svetovalne službe, diplomirane inženirje v trgovinah s fitofarmaceutskimi sredstvi (kmetijskih apotekah), tehnologe in profesorje srednjih šol, ki predavajo varstvo rastlin. Le-ti pa bodo nato po enotnih programih v vsej Sloveniji izobraževali kmete, tehnike in trgovce.

Kaj bo potrebno znati?

V tem procesu izobraževanja bo vsak pridobil ali obnovil splošno znanje iz fitofarmaceutskih sredstev, njihovih oblik v prodaji in pravi način v uporabi, posebno glede na principe integriranega varstva rastlin. Močan poudarek bo dan varstvu pri delu in pravilni uporabi testiranih naprav za nanašanje fitofarmaceutskih pripravkov (škropilnic).

Koliko časa bo za to potrebno?

Prva faza izobraževanja diplomiranih agronomov bi se zaključila predvidoma v tem letu, ko bo jeseni izšla tudi literatura. Za vse ostale uporabnike pa je predviden rok pet let po uveljavitvi zakona, da opravijo preizkus znanja s področja varstva rastlin.

Ker je zakon zelo obširen, vas bomo o posameznih novostih postopoma obveščali.

Za začetek pa pazite, da boste pred škropljenjem obvestili vse sosede v dometu škropilnice, posebno čebelarje. Vso letos kupljeno embalažo in ostanke pesticidov lahko od letos naprej vračate trgovcu, kjer ste fitofarmaceutske pripravke kupili.

Kam pa s starimi ostanki pesticidov in embalaže?

Na to pa vam v tem trenutku še ne moremo odgovoriti. Odgovorili pa bomo takoj, ko bo na republiški ravni dosežen dogovor. Za pesticide, kupljene v Pinusu, pa to velja že doslej.

Namen zakona in vseh, ki ga bodo spoštovali, je torej čim bolj uspešno varstvo rastlin in pridelkov pred boleznimi, pleveli in škodljivci, ob hkratni skrbi za okolje in ne nazadnje tudi stroške ter usklajenost z evropskim prostorom.

Za referat in razgovor se gospe mag. Cirajevi najlepše zahvaljujem.

M. Zupančič

OGLAS

Prodaj obiralni stroj WOLF 280
Informacije na telefonu: 063/ 711-632

INŠTITUT ZA HMELJARSTVO IN PIVOVARSTVO - ŽALEC

HMELJNA KOMISIJA

OBVESTILO HMELJARJEM O PRIJAVI PRIDELAVE HMELJA V LETU 1995

Na podlagi 11. čl. " PRAVILNIKA O KAKOVOSTI HMELJA" (UL.: 53/93) so pridelovalci dolžni vsako leto do konca aprila prijaviti hmeljni komisiji povečavanje ali zmanjšanje površin, oz. povečanje ali zmanjšanje števila sadik.

V ta namen so vsi hmeljarji, ki so prijavili pridelavo hmelja v letu 1994, v mesecu marcu tega leta sprejeli po pošti izpolnjene prijave pridelave hmelja za leto 1995.

Dolžnost pridelovalca hmelja je, da v prijavi vpiše morebitne popravke o pridelovalcu in spremembe v pridelavi (obnova, premena, zmanjšanje, povečanje) po navodilih za izpolnjevanje obrazca (navodila so sprejeli sprijavo pridelka za leto 1995). En izvod izpolnjene prijave je treba poslati HMELJNI KOMISIJI na INŠTITUT ZA HMELJARSTVO IN PIVOVARSTVO v ŽALEC do "**konca aprila tega leta**", drugi izvod prijave pa bo potrebno predložiti ob oddaji hmelja pri ocenjevanju pridelka kot dokazilo o izvoru pripeljanega hmelja.

Brez prijave pridelave hmelja v letu 1995 ne bo možno oddati hmelja nobenemu kupcu!

Pridelovalci, ki letos prvič prijavljajo pridelavo hmelja, morajo na Inštitutu za hmeljarstvo in pivovarstvo, pri HMELJNI KOMISIJI (pri DROBNETU), dvigniti kodirne obrazce za prvo prijavo.

HMELJNA KOMISIJA
M. Drobne

PONOVO ZAŽVELA PROIZVODNJA KMETIJSKE MEHANIZACIJE V ŽALCU

Verjetno veste, da je bivšo Hmezad Strojno, njen osrednji del, kupilo podjetje TEHNOS d.o.o..

Osnovna proizvodna dejavnost podjetja je orodjarstvo, delno plastika in guma. S proizvodno ekipo bivše Hmezad Strojne so s proizvodnjo obstoječega programa pričeli 3. 1. 1995.

Njihovo življenje se je pričelo in se nadaljuje v dolini, ki je središče hmeljarstva v Sloveniji. Tako je prevladala poslovno razvojna odločitev vrnitve v program prvotne ustanovitve Strojne postaje in njenih kasnejših pravnih nasledkov oziroma program, ki zadovoljuje potrebe hmeljarske panoge.

Želijo nadaljevati s proizvodnjo že znane specialne opreme za hmeljarstvo, z uslužnim servisiranjem le-te in oskrbo z rezervnimi deli. Obenem pa so pripravljeni skladno z vašimi željami in potrebami ta program tudi nadgraditi. Zato vas vabijo k sodelovanju, da s pomočjo vašega tehnološkega znanja in strojne usposobljenosti in inovativnosti naredijo korak naprej v skupno zadovoljstvo.

Vabijo vas, da jih obiščete in si ogledate njihov program.

SEZNANIMO SE S PRAVILNIKOM O KAKOVOSTI HMELJA

**URADNI LIST
REPUBLIKE SLOVENIJE**

PRAVILNIK o kakovosti hmelja

Št. 7893
Ljubljana, dne 14. septembra 1993.

Minister
za znanost in tehnologijo
dr. Rado Bohinc I. r.

geografsko poreklo

KAKOVOSTI HMELJA SLOVENIJSKI PREDELAVCI

1. UVOD
2. PREDPISANA KAKOVOST HMELJA
3. PRIMERI
4. PLEVE
5. SEME
6. SKLADIŠČENJE
7. NALOGE

kakovost

1. UVOD
2. PREDPISANA KAKOVOST HMELJA
3. PRIMERI
4. PLEVE
5. SEME
6. SKLADIŠČENJE
7. NALOGE

certificiranje

prostori za skladišča in predelavo

1. UVOD
2. PREDPISANA KAKOVOST HMELJA
3. PRIMERI
4. PLEVE
5. SEME
6. SKLADIŠČENJE
7. NALOGE

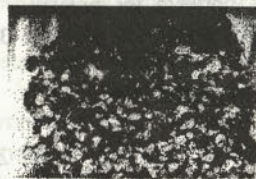
naloge hmeljne komisije in pridelovalcev

PRAVILNIK VSEBUJE:
DOLOČBE po poglavjih ter
NALOGE pridelovalcev in hmeljne komisije

PREDPISANA KAKOVOST HMELJA, KI SE LABORATORIJSKO OCENJUJE

VLAGA do 11.5 %

PRIMESI do 5.5 %

PLEVE do 25.0 %

SEME do 2.0 %

CERTIFICIRANJE

CERTIFIKAT

tehtanje, oznamkovanje

GEOGRAFSKO POREKLO

KAKOVOST

vizuelna in laborat. ocena

priglasitev pridelka
do 31. januarja

prijava pridelave
do 31. aprila

CERTIFICIRANJE je zaporedje opravil
od PRIJAVE PRIDELAVE do izpisa
KONTROLNEGA POTRDLILA, ki jih morata
opraviti PRIDELOVALEC in HMELJNA KOMISIJA.

STROKOVNI NASVETI IN POGOVORI

REZ HMELJA V LETU 1995

Takoj, ko je zemlja dovolj osušena, se lotimo del v hmeljiščih. Po odstranitvi ostankov hmeljevine, ki jih je najbolje sežgati, opravimo brananje s klinasto brano. Matičnih hmeljišč raje ne branajmo, ker pogosto preveč poškodujemo sadike.

Strojno odkopljemo rastline samo do trajnih korenin.

Od kvalitete brananja in odkopavanja je močno odvisna kvaliteta rezi. Rez pomembno vpliva na višino pridelka. **Pri odločitvi glede datuma moramo upoštevati predvsem kultivar, vrste tal in klimatske razmere.**

Glede izkušenj IHP Žalec naj bi letos tekla rez tako kot v normalnih letih. Za Zg. Savinjsko dolino in ob zg. delu Drave je priporočena rez 4 - 5 dni pred Savinjsko dolino.

Kultivar aurora režite od 23. marca do 5. aprila, B- in C- kultivarje od 30. marca do 5. aprila, buket in savinjski golding pa od 5. - 15. aprila.

Poleg pravočasnosti je zelo pomembna tudi globina rezi, ki vpliva na količino in kakovost pridelka ter bolezn. Znašala naj bi največ do stare osnove štora, oz. ok. 1 - 3 cm puščamo enoletnega lesa.

Posebno bodite pozorni pri rezi prvoletnikov.

M. Z.

HMELJNA PERONOSPORA

Boj proti najpomembnejši bolezni hmelja se začne že ob rezi!

Hmeljeva peronospora se pojavlja vsako leto, njen pojav pa je odvisen od odpornosti kultivarja in vremenskih razmer. Napade lahko vse rastlinske organe hmelja.

Kadar okuži koreniko, se v njej razraste micelj, ki se širi po rastlini tudi v poganjke, ki jih imenujemo "kuštravci". Ti imajo zbito rast, so bledozelene barve in imajo nagubane liste ter razprt rastni vršiček. Na spodnji strani listov se tvorijo številne spore, ki so vir nadaljnjih okužb.

Močnejši pojav kuštravcev lahko pričakujemo na kultivarjih, ki so občutljivejši za okužbo korenike s peronosporo. Taka sta **savinjski goding in bobek**. Ostali slovenski kultivarji so manj občutljivi, odpornejša pa je aurora. Vendar se lahko tudi v nasadih aurore pojavi primarna okužba korenik in kasneje poganjkov. Če je npr. predhodno leto ugodno vreme za razvoj peronospore, pride do močnejših sekundarnih okužb listov in storžkov, v deževni jeseni pa še do spiranja spor do koreninskega vratu. Takrat je spomladi večja verjetnost, da se pojavijo kuštravci. V začetku okužbe korenike je napaden enoletni del podzemnih stebel. Na prečnem prerezu je ta del, ki ga običajno uporabimo kot sadike, rožnate barve ali pa se že vidi rjavkasto odmrlo tkivo, ki se širi od skorje proti strženu. Takega materiala ne smemo uporabiti za sajenje, ker bi s tem širili okužbo s peronosporo.

Primarno okužbo s peronosporo lahko ugotovimo že pred rezjo, če pozorno pregledamo rastline. V hladnih pomladih, ko je rast hmelja počasnejša, je pojav kuštravcev močnejša, saj gliva, ki prezimuje v koreniki, preraste poganjke in doseže rastni vršiček. Če na vsakih 100 pregledanih rastlin najdemo več kot tri s kuštravimi poganjki, je to znak, da bo potrebno nasad globlje porezati in uporabiti kurativni pripravek.

Zatiranje kuštravcev

Če pred rezjo opazimo, da je več kot 3% hmeljnih rastlin s kuštravimi poganjki, se odločimo za globjo rez, da odstranimo čimveč enoletnega lesa, takoj po rezi pa korenike zalijemo s pripravkom na osnovi metalaksila (**ridomil WP 25**). Zalivamo lahko ročno posamične rastline, tako da porabimo 1 dcl fungicidne raztopine na rastlino, odmerek ridomila pa izračunamo glede na število sadik na hektar. Na posamezno rastlino mora priti 0.8 g ridomila WP 25. V večjih hmeljiščih običajno škropimo vrstni pas.

Kadar v hmeljiščih pred rezjo ne opazimo kuštravcev, opravimo prvo škropljenje proti peronospori z **brestan-om 60** ali brestanid-om v 0.1% koncentraciji takoj po rezi. Učinkoviti so se pokazali agregati, ki združujejo odgrinjanje, rez in prvo škropljenje hmelja v enem hodu, saj zanje rabimo manj delovnih ur, obrezano koreniko pa takoj zaščitimo proti okužbam.

Po rezi hmeljišča redno pregledujemo, četudi pred rezjo na njivi ni bilo kuštravcev.

V hladnejši in mokri pomladi se kuštravci radi pojavijo. Če je presežen prag 3% rastlin s kuštravci, se odločimo za uporabo ridomila WP 25. Primeren čas za uporabo ridomila je, ko so poganjki visoki 15 - 20 cm. Tedaj še učinkovito pozdravimo okuženo rastlino.

Opozarjamo pa, da enkratno škropljenje z ridomilom ne zadošča. Zato je treba ridomil uporabiti tudi naslednje leto, če želimo primarno okužbo s peronosporo izkoreniniti iz nasada. Več kot dve ali tri leta zapored pa ridomila brez ugotovljene potrebe ne smemo uporabljati, ker gliva hitro razvije odpornost nanj.

Kadar po rezi kuštravcev ni, ponovimo škropljenje z brestanom ali brestanidom, ko je hmelj visok približno 20 cm.

Če je v tem času hladno, sta priprava lahko fitotoksična.

Pri aurori nekateri pridelovalci dosegajo dobre učinke tudi z enim samim škropljenjem z brestanom ali brestanidom ob rezi.

Povzetek

V hmeljiščih, ki jih varujemo po **"nemškem programu"**, takoj po rezi zalivamo vrste z brestanom ali brestanidom. Škropljenje ponovimo, ko je hmelj visok 20 cm. Če se po rezi pojavijo na več kot 3% rastlin kuštravci, škropimo z ridomilom, ko je hmelj visok 15 - 20 cm.

Večji ko so poganjki, manj uspešno je škropljenje z ridomilom. Zadnji čas za uporabo ridomila je do višine 1.5 m. Dovoljena je uporaba alietta, vendar je škropljenje z njim drago, hkrati pa slabše učinkovito kot škropljenje z ridomilom.

V "ameriškem programu" pa zalivanje z brestanom ali brestanidom ni dovoljeno. Dovoljena je le raba bakrovih pripravkov. Za zdravljenje primarne okužbe je dovoljen ridomil WP 25.

Vlasta Knapič, dipl. ing. agr.
Inštitut za hmeljarstvo in pivovarstvo Žalec

SAJENJE BREZVIRUSNEGA SADILNEGA MATERIALA NA STALNO MESTO ALI V UKORENIŠČA

1. Agrotehnika

Brezvirusni sadilni material je razmnožen iz zelenih delov rastline in posajen v šotni substrat v jiffy lončkih 8 x 8 cm. Tako razmnožene rastline so sicer dobro ukoreninjene, vendar nežne in zahtevajo posebno nego. Posebno pozornost pa je potrebno posvečati vlagi oz. zalivanju po sajenju.

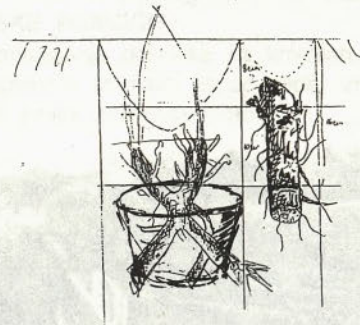
1. 1. Sajenje na stalno mesto

Rastline z lončki posadimo v dobro pripravljeno zemljo. Pred sajenjem rastline močno zalijemo. Sadimo globlje kot običajni sadilni material. Globina sajenja naj znaša 15 cm, računano od zgornjega roba šotnega lončka oziroma rastlinskega vratu. Lonček pokrijemo s tanko plastjo rahle zemlje (nekaj cm), da preprečimo izsuševanje. Ko se rastlina vraste in že malo okrepi, prisipavanje ponavljamo toliko časa, da izravnamo nivo zemlje okoli rastline z nivojem površine. Če po sajenju ni padavin, zalivamo na 3 - 5 dni (na začetku pogosteje), odvisno od vremena in zemlje. Rastline varujemo pred boleznimi in škodljivci.

Če sadimo brezvirusne sadike jeseni, ravnamo enako, le s to razliko, da na v zemljo položeno sadiko, ki jo obdamo z zemljo, damo dobro pest šote (za označitev nivoja sadike) in pokrijemo vsaj s 5 - 10 cm zemlje (varovanje pred mrazom). Spomladi, v začetku marca pred vznikom hmelja, sadike odkrijemo do plasti šote. Bolj priporočljivo od jesenskega sajenja pa je spomladansko, saj navedeno pokrivanje in odkrivanje zahteva veliko ročnega dela, če pa tega ne opravimo, se sadike zadušijo.

1.2. Sajenje v ukorenišče

Sajenje v ukorenišče se razlikuje od sajenja na stalno mesto. V ukorenišče sadimo bolj plitvo, in sicer tako, da so lončki le cca 5 cm pod nivojem. Za sajenje v ukorenišče odpremo širši jarek z ravnim dnom, tako da vanj polagamo po širini vrste tri - rastline navstric, po dolžini pa puščamo presledek za širino lončka približno 10 cm. Presledek zapolnimo z zemljo, da preprečimo izsuševanje in omogočimo boljše vraščanje rastline.

Prikaz pravnega sajenja

2. Varstvo

Brezvirusni sadilni material, razmnožen iz zelenih delov rastlin posajen na stalno mesto ali v ukorenišče, lahko škropite po enem od predpisanih programov (po nemškem ali ameriškem). Nemški program je primernejši, ker pri tem programu ne uporabljamo omite, ki je včasih lahko fitotoksičen.

V primerih, ko hmelja ne boste obirali, vam za škropljenja proti peronospori priporočamo predvsem pripravke dithane M-45, antracol, antracol combi, po 15. avgustu pa ridomil MZ-72 ali pa sandofan F. Po 15. avgustu do prve slane škropite proti hmeljevi peronospori v presledkih 10 do 14 dni. Za zatiranje hmeljeve listne uši uporabite predvsem confidor 200 SL, za zatiranje hmeljeve pršice pa predvsem mitac 20 EC.

Če hmelja ne boste obirali, lahko tudi uporabite herbicide za zatiranje eno in večletnih trav. Uporabite lahko agil 100 EC, gracidim ali focus ultra. Uporabite jih v skladu s priloženimi navodili. Poraba vode pri škropljenju z naštetimi herbicidi naj ne bo večja od 250 litrov na ha poškropljene površine.

M. Veronek
mag. M. Žolnir

IN ŠE NEKAJ

Demontaža nosilnih žic (tekačev) v žičnicah je zelo zamudno delo, saj ročno zvijanje vzame veliko delovnega časa. Vsi, ki imate hmeljske ogrodnike, kot so Fischer, Clemens i. p., si lahko na priključek za osipanje priredite vreteno za navijanje žice, kot so to napravili na IHP Žalec. Kogar to zanima naj si ogleda na IHP.

In še storilnost. pri navijanju dveh tekačev hkrati znaša 50 m / minuto.

M. Veronek

NAPELJAVA VODIL

Napeljava vodil je pomembno spomaldansko opravilo v hmeljskem nasadu. Samo število vodil na ha moramo prilagoditi razdalji sadik v vrsti, kultivarju in predvidenem številu trt, ki jih moramo napeljati iz sadilnega mesta.

Ugotavljamo, da je preveliko število vodil in prekomerna napeljava trt zmanjšujeta kvaliteto in količino pridelka. Posledice prezaraščenih nasadov preteklem letu so bile očitne in so vplivale ne samo na količino, ampak tudi na kvaliteto pridelka.

Optimalno število vodil po hektarju, ki ga priporočamo hmeljarjem naj bo 6500 - 6800 vodil, na katerih naj bodo povprečno po 3 - 4 trte. Tako napeljanih trt naj bo 20000 - 25000 na hektar. Pri kultivarjih kot je Cerera pa nekaj manj.

V gosto zasajenih nasadih je število vodil na sadilno mesto še kako pomembno. Da dobimo optimalno število vodil na ha, priporočamo pri vsakem drugem sadežu le po eno vodilo. Izgibati se moramo primerom s tremi vodili na sadilno mesto, kar je tudi pogost primer.

F. Oset

Vreteno za navijanje pri delu

Foto Veronek

Tabela: RAZDALJE SAJENJA HMELJA IN NAPALJAVA

RAZDALJA	ŠTEVILO SADIK NA HA	ŠTEVILO VODIL NA SADILNO MESTO	ŠTEVILO TRT NA HA	
160 x 140	4460	1	17840	KONJSKA VPREGA
170 x 140	4200	1	16800	
180 x 130	4200	1	16800	
200 x 100	5000	1	20000	
200 x 200	2500	2 5000	20000	
240 x 120	3400	2 6800	27200	
240 x 105	3960	2 7920	31680	TRAKTOR
240 x 100	4160	2 8300	33200	
240 x 80	5200	1 10400	41600	
240 x 70	5950	1 11900	47600	

ALI ŽE VESTE?

V naši dolini je bilo v zadnjih dveh letih ustanovljeno s pomočjo Svetovalne službe Žalec pet društev, katerih ustanovitelji in člani so kmetje in njihovi družinski člani.

Lani avgusta je bilo ustanovljeno ZDRUŽENJE ZA MEDSOSSESKO POMOČ - STROJNI KROŽEK SAVINJSKA DOLINA, v katerega so včlanjeni kmetje iz žalske in celjske občine. Na ustanovnem občnem zboru se je včlanilo 34 kmetov, konec leta pa je krožek štel že 71 članov.

KAJ JE STROJNI KROŽEK?

To je neprofitno prostovoljno združenje kmetov. Člani strojnega krožka opravljajo s svojimi stroji in orodji usluge drugim članom. Cene storitev so vnaprej določene in pokrivajo le stroške. Kmetje pa opravljajo storitve drugim takrat, ko jim delo na domači kmetiji to dopušča. Koristnost strojnega krožka je predvsem v tem, da se z boljšo izrabo strojev znižajo stroški mehanizacije in zboljša kakovost dela. Manjše in srednje kmetije imajo na tak način možnost popolne mehaniziranosti. Strojne krožke so začeli prvi ustanovljati Bavarci v šestdesetih letih. Sedaj ima Nemčija že preko 250 krožkov s povprečno 680 člani v krožku.

Tudi avstrijski kmetje so sledili Nemcem in tudi v Avstriji je sedaj že preko 200 krožkov, le s to razliko, da so tu po številu članov združenja manjša (povprečno 270 članov).

Prav zadnja leta pa se v Avstriji krožki združujejo, kajti ugotavljajo, da tako združenje dobro deluje le, če ima vsaj 400 - 600 in več članov. To obliko soseske pomoči so uvedle tudi ostale zahodne dežele, države pa so jih pri tem finančno podprle.

Torej strojni krožki niso nič novega, le da se je pri nas zanimanje za to obliko združenja pokazalo šele pred nedavnim.

Slika: Preko 40 udeležencev izpolnjuje obrazec za katalog

IN KAJ ŠE KMETE NAVAJA NA TO OBLIKO MEDSOSSESKE POMOČI?

Predvsem zmanjšanje dohodka na kmetijah, čemur je vzrok:

- majhna posestna struktura in do sedaj izredno močna opremljenost kmetij z mehanizacijo:

kmetija	povprečna velikost kmetije v ha	število traktorjev na 100 ha zemlje
Nemčija	16.8	12.4
Avstrija	14.3	13.8
Slovenija	3.2	19.0

- zmanjšanje cen kmetijskih pridelkov v primerjavi s cenami repromateriala;

- nujnost uporabe novih tehnologij, nove kmetijske mehanizacije in tenike.

Kar so sosednje dežele ugotovile že pred 30 leti, spoznavamo tudi mi. Dohodek na kmetiji je mogoče povečati ali vsaj obdržati na določeni ravni, če se zmanjšajo stroški proizvodnje. Zmanjševanje stroškov pri repromaterialu bi zmanjšalo intenzivnost proizvodnje in tudi dohodek. Uspeh pa je lahko doseči le pri zmanjšanju stroškov kmetijske mehanizacije, ki zajema pomemben delež v sestavi stroškov proizvodnje - tudi 30%.

Na naših majhnih kmetijah pa se stroški mehanizacije lahko zmanjšajo z boljšo izkoriščenostjo teh v strojnem krožku.

V lanskem letu pa je bilo v Sloveniji ustanovljenih 20 strojnih krožkov, med katerimi je tudi naš.

Na letnem občnem zboru pa so si člani zastavili za leto 1995 naslednje naloge:

- pridobiti še nove člane;
- prizadevati si, da bo krožek zaživel v pravem pomenu;

- čimprej nastaviti vodjo krožka, ki bo proti plačilu posredoval informacije in organiziral storitve med člani (usklajeval ponudbe uslug s povpraševanjem po njih);

- za člane bo še posebej s svetovalno službo organizirano izobraževanje v obliki predavanj, demonstracij, strokovnih ekskurzij itd.

KMETJE, ČE VIDITE V TEJ OBLIKI SODELOVANJA KORIST, POSTANITE ČLANI NAŠEGA KROŽKA!

Kmetijska svetovalna služba Žalec
B. Žolnir, dipl. inž. kmetijstva

VSEJAVANJE SEMENA TRAV IN DETELJ V OBSTOJEČO TRAVNO RUŠO

Obveščamo vas, da lahko naročite strojno storitev vsejavanja semena trav in detelj v obstoječo travno rušo s sejalnico firme KOCKERLING. Sejalnica ima delovno širino 0.2 m ter 24 nožev. Zmogljivost sejalnice je odvisna od terena in znaša 0.6 - 1.0 ha na uro. Vsejavajo se tiste vrste trav oz. detelj, ki manjkajo na travniku. Izbira semena je odvisna od tega, kakšna so tla ter kakšna bo raba travnate površine (košnja, paša, paša in košnja). Količina semena je 10 - 20 kg na hektar.

Setev lahko naročite na KZ Gotovlje, tel. 713 - 193 in 713 - 151, ki je istočasno izvajalec storitve. Cena storitve (brez potrebnega semena) znaša 90 DEM na hektar posejane površine v tolarški protivrednosti na dan setve. Seme travno deteljnih mešanic za vsejavanje je na voljo v kmetijski preskrbi v Žalcu, tel. 713 - 108.

Zaradi intenzivnega izkoriščanja travnikov in pašnikov je travna ruša izgubila kvalitetne vrste trav in detelj, močnejše so se pojavili travniški pleveli, hranilna vrednost pridelka se je zmanjšala.

Z vnosom semena kvalitetnih trav in detelj v obstoječo travno rušo izboljšamo botanični sestav ter s tem tudi pridelek hranilnih snovi. Pomembno je, da sejemo 2 - 5 dni po drugi, tretji ali četrti košnji v ne preveč suhem obdobju, saj vlaga v tleh precej vpliva na dobro kalitev semena. Setev spomladi in jeseni je tudi možna, vendar samo, če ni nevarnost slane.

Vedeti moramo, da je konkurenčnost obstoječe ruše glede hitrosti rasti manjša ali večja (odvisno od časa setve). Zato je potrebno opraviti po setvi čistilno košnjo, ko obstoječa ruša doseže višino 15 - 20 cm. S tem omogočimo novim rastlinam, da pod enakimi pogoji z obstoječo travno rušo rastejo do naslednje košnje.

Za dodatne informacije lahko pokličete na Kmetijsko svetovalno službo Žalec, tel 715 -211, in na Kmetijsko zadrugo Gotovlje, tel. 713 - 193 in 731 - 151.

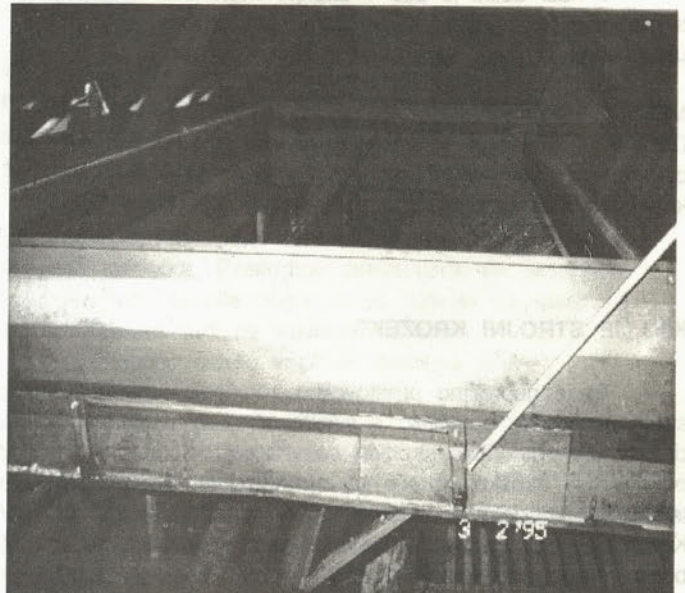
Kmetijska svetovalna služba Žalec
M. Tevž, dipl. ing. kmet.

OBVESTILO

Obveščamo, da bodo redni sestanki hmeljarskih tehnologov, kmetijskih svetovalcev in kmetov tudi v letošnjem letu ob petkih ob 9.00 uri na Inštitutu za hmeljarstvo in pivovarstvo v Žalcu v naslednjih dneh: 24. marec, 14. april, 5. maj, 26. maj, 16. junij, 7. julij, 21. julij in 11 avgust.

Kmetijsko svetovalna služba pri Inštitutu za hmeljarstvo
in pivovarstvo v Žalcu

INOVACIJE

Predal za izmet suhega hmelja

Foto Veronek

KDO PRAVI, DA NI IZNADLJIVOSTI?

Le-ta je na terenu pri hmeljarjih kar doma. Saj ga skoraj ni, ki ne bi imel v tehnologijo pridelovanja hmelja vključeno kakšno svojo domisljico. Mislimo, da bi se z zbiranjem takšnih izboljšav, ki bi jih objavili hmeljarji, lahko pomagali med seboj.

Zato smo se odločili za rubriko inovatorjev, v kateri bi v vsaki številki predstavili eno od izboljšav v tehnologiji pridelovanja in spravila hmelja. Za objavljene inovacije bomo na koncu leta priskrbeli tudi nagrado.

Želimo si, da bi se na uredništvo oglasili sami, sicer pa vas bomo poiskali tudi mi! Vemo, da vas današnji čas in stroški silijo k razmišljanju in rešitvam.

V to smo se še kako prepričali pri Silvu Lenku v Lokah. Zadnja leta je posodobil sušilnico in tu zaradi svoje iznadljivosti kar precej prihranil.

Na osnovi lastne zamisli je izdelal predal za izmet suhega hmelja. Po oceni je bistveno cenejši, le okoli 35% cene poznanega Wolfovega predala. Pri izvedbi namreč odpade izredno draga perforirana pločevina in dodaten mehanizem za odpiranje posameznih prečnih žaluzij. Velikost predala se z lahkoto prilagodi velikosti sušilnice. Po izkušnji je tudi večja propustnost za zrak in s tem večji izkoristek energije. Posebno je to vidno pri uporabi treh sušilnih etaž in ob mokrem hmelju. Vgradnja je možna v vsaki sušilnici, ker predal teče po stabilnih tirnicah.

Prav tako je po svoje izdelal tudi vozičke za zeleni hmelj, prirejene za konzolno dvigalo. Imajo polno konusno dno. Pri praznjenju se odpreta stranici in ne dno.

Težave pri napeljavi robnih vrst in navijanju vrhov hmelja, ko le-ta preseže človekovo višino, so ga spodbudile k izdelavi nošenega stolpa na čelnem nakladalcu za enega delavca. To je priročna enostavna izvedba, ki omogoča široko uporabo v sezoni pridelave, npr. pri napeljavi robnih vrst, navijanju vrhov, popravilu omrežja med sezono in po njej ter druge potrebe v gospodarstvu, tudi za obiranje najslajših česenj na koncu vej, ki jih običajno pojedjo le škorci.

Kdor bi rad videl omenjene izboljšave, se naj oglasi pri g. Lenku v Lokah 1, p. Tabor. Lahko se celo dogovori za izdelavo.

Pravijo, da bomo brez inovacij kmalu na evropskem repu, vendar mislimo, da za to pri nas ni bojzani.

M. Zupančič

Stolp je pripravljen

Foto Veronek

MED HMELJARJI

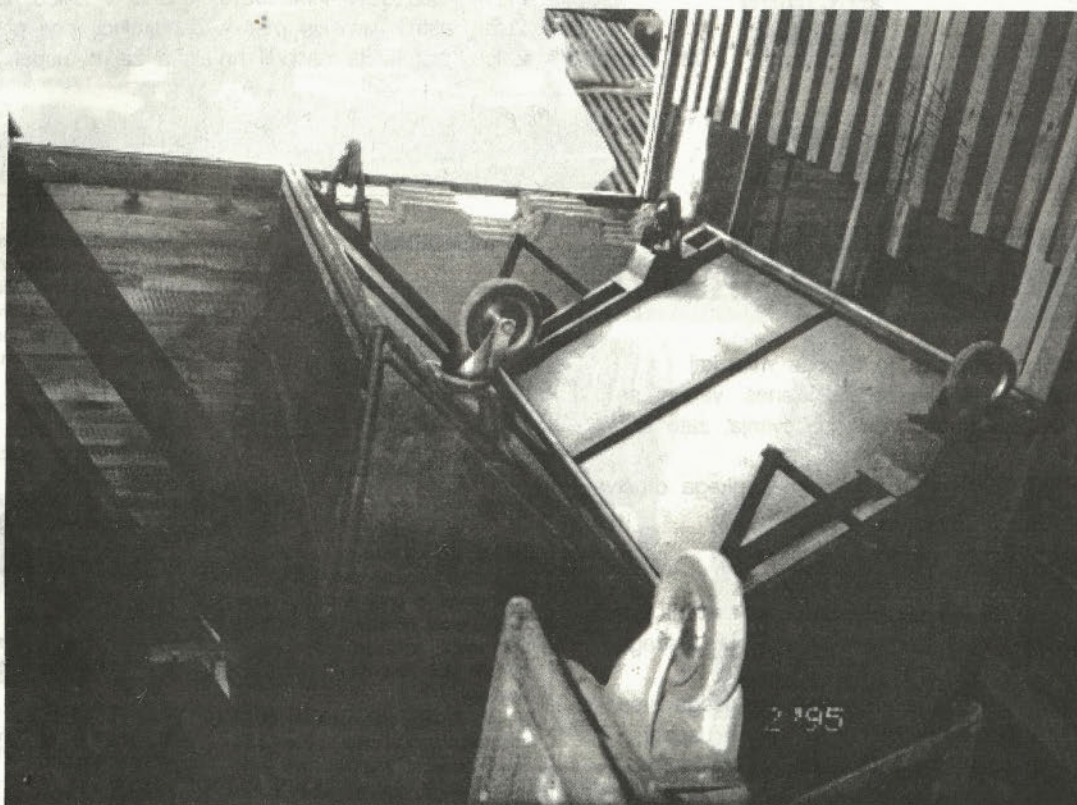
BREZ HMELJA NI ŽIVLJENJA!

To mi je med pogovorom zaupal Franc Oset iz Drešinje vasi 42, naš najstarejši strešina in verjetno tudi eden nastarejših hmeljtarjev v Savinjski dolini. Toda to vemo le po datumu rojstva pred 85 leti, po videzu pa tega ne bi mogli sklepati. Nasmeh na ustih in v očeh, uglajen nastop, to je podoba človeka, ki živi z naravo in je zadovoljen z življenjem. S takimi ljudmi se je prijetno pogovarjati.

V tistem deževnem dopoldnevu sva zajadrala v začetek našega stoletja, ko je bila tehnologija pridelovanja hmelta še povsem drugačna. Vsako rastlino so pazili že od zgodnje pomladi. S konji so odorali hmelt in ga nato grobo odkopali najprej z navadno motiko, tej pa je za konec še sledila lesena motika, da se sadež ni poškodoval. Najprej so smeli obrezovati le ata, šele kasneje, ko je odrasel, se jim je smel pridružiti tudi France. Tega se takole spominja:

"Pa obrezline, te, ki so danes po raznih odlagališčih, smo takrat lepo pobrali po njivi, jih zložili v spodnje late kozolca in ko so se posušile, smo jih sežgali. Gnojili smo pa v glavnem le z dobrim hlevskim gnojem. Le nekaj malega smo uporabljali tudi "čilski soliter", ki smo ga na žličko trosili okoli hmeltjeve. Ja, zanje je bil pa križ. Težko se jih je dobilo, zato smo nanje tudi dobro pazili in tudi špičiti jih je bilo treba znati varčno.

Ja, škodljivcev pa ni bilo toliko kot danes, le rja. Takrat so oče vzeli metlo, ki so jo pomakali v vedro z modro galico in škropili po rastlini. Plevel smo pa v glavnem uničevali z osipanjem in kultiviranjem. Ko sem bil še otrok, smo v stari hiši še kurili z gašperčkom in na lesah sušili hmelt.

Vozički počivajo

Foto Veronek

Leta 1913 pa je že bila prva etažna sušilnica v vasi in leto nato tudi pri nas. Naredili so jo podobno, kot so jo videli v Nemčiji." Obiralci so bili s Kozjanskega. Bilo je lepo, kljub trdemu delu. Ob večerih je vedno zazvenela pesem. Morebiti še od takrat ostaja gospod Oset tako dober pevec in še danes zapoje Starčka tako lepo in iz srca, da mu marsikak mladenič ni kos.

Pridelovanje je še kar šlo, najtežji del je prišel jeseni, ko je bilo treba hmelj prodati. Vse do jeseni se za ceno ni vedelo. Potem pa so sledila velika dnevna nihanja. Tja do novega leta je bilo hmelj potrebno prodati, sicer ga kasneje ni nihče več kupil. Trgovina s hmeljem je bila mamljiva. Tudi eden od sosedov v Drešinji vasi je začel trgovati in je opustil kmetijo. Na koncu pa se je zakalkuliral in bankrotiral.

Prav zato, da bi cene ne nihale tako močno, se je ustanovila Hmeljarska zadruga, ki je imela na terenu 12 t. i. nakupovalcev in eden od njih je bil tudi g. Oset.

KAKO JE TEKEL NAKUP?

Zjutraj smo nakupovalci izvedeli, po koliko se kupuje, in dobili pogodbe. Na osnovi vzorca smo za hmelj sklenili pogodbo. Če je ob prevzemu bil potem del hmelja slabši, so ga plačali slabše.

IN KAKO RAZMIŠLJA DOLGOLETNI HMELJAR O DANAŠNJEM HMELJARSTVU?

Res je pridelovanje precej drugačno. Posebno na obiralni stroj se je bilo težko privaditi, pa vendar bi brez njega danes ne šlo več.

Hmelj bo začel rasti in kolikor bo mogoče, ga bo g. Franc spremljal ves čas rasti, saj z njim živi in, kot sam pravi, bi bilo življenje brez hmelja prazno.

Želimo mu še veliko čilih let in da bi nam s svojimi izkušnjami še dolgo pomagal prebroditi slabe in dobre hmeljske letine.

M. Zupančič

"Največ zaslug pa si je pridobil pokojni Franjo Roblek za pospeševanje in ohranitev HMELJARSTVA - te najvažnejše panoge našega kmetijstva v Savinjski dolini. Hmeljarstvu je posvečal glavno skrb ves čas svojega plodnosnega življenja. Ni pa bil samo hmeljar na papirju, ki bi bil skušal s peresom v roki rešiti razne hmeljarske probleme, ne on je bil hmeljar, ki je stremel po napredku in ki je delal v svojih nasadih razne praktične - za razvoj savinjskega hmeljarstva velevažne poskuse! Tako ga vidimo še danes, kako je hodil po svojih nasadih ter z apnom označeval za selekcijo sposobne rastline - slišimo ga še, kako je na poučnih shodih priporočal to delo vsem hmeljarjem.

Po zaslugi Franja Robleka, ki je bil l.1909 državni poslanec (l.1907 je bil v volilnem okrožju Celje - Vransko izvoljen v dunajski parlament, prejel je 4131 glasov, slovenski klerikalni kandidat pa 2658; ponovne volitve so bile l.1911, na volitvah je zmagal dr. Korošec.) je poljedelsko ministrstvo na Dunaju ustreglo prošnji Hmeljarskega društva ter imenovalo vseučeliškega profesorja botanike Julija Olschowya na Dunaju za svetovalca savinjskega hmeljarstva. Roblekova je tudi zasluga, da je bila pridobljena (oznaka) za naš hmelj JUŽNOŠTAJERSKA SAVINJSKA DOLINA.

Fran Roblek je bil soustanovitelj HMELJARNE, prvega jugoslovanskega zavoda "za vskladanje in konzerviranje hmelja v Žalcu.

Fran Roblek se je rodil 28. junija v Žalcu.

Ponatis dela nekrologa izpred petdesetih let naj bo v spomin FRANA ROBLEKA, ob 130-letnici rojstva in 60-letnici smrti.

V naslednih številkah našega glasila pa bomo predstavili njegovo življenje in delo. Predstavili bomo življenje in delo drugih hmeljarjev in mož, ki so zaslužni za razvoj naše doline. Tu je Janez Hausenbichler, tu je Karel pl. Haupt, ki je prvi načeloval HMELJARKSEMU DRUŠTVU ŽALEC, tu je Anton Petriček, ki je s svojimi učenci imel PRVI POIZKUSNI HMELJSKI NASAD v Žalcu, tu je Franc Žuža, lastnik jamskih mer v Zabukovici, prvi pivovarnar v Žalcu, prvi, ki je nasadil hmelj, a žal ni uspel.

F. Ježovnik

ZGODOVINA HMELJARSTVA

O zgodovini hmeljarstva je bilo že marsikaj napisane in marsikaj je bilo že objavljeno, vendar se najdejo vedno novi dokumenti; nova pričevanja, zato te vrstice.

HMELJARSKI VESTNIK, glasilo Hmeljarskega društva za Slovenijo v Žalcu, je 1. aprila 1935 objavilo:

+ FRANJO ROBLEK

"Dne 22. marca 1935 je poklical Vsemogočni k sebi moža -celega moža, moža kremenitega značaja, bistrega duha, železne volje.

Vsestranskega znanja in plemenitega, bogaboječega srca, moža, ki se je vse svoje življenje z najboljšimi uspehi udejstvoval na gospodarskem, socialnem in političnem polju"...

IN MEMORIAM

EMILU DELAKORDI

Bil je lep jesenski dan, ko je stal na naši rampi in prvič smo ga slišali, da ne more normalno dihati. Vsi smo mislili, da je le prehlad, pa je žal bilo več. Tisti dan je bil začetek slovesa.

Ni bilo dneva, da se ga ne bi spomnili. Manjkal nam je vse od tistega oktobra. Manjkal nam je v tistih zgodnjih jutranjih urah, ko je točno kot ura, ne glede na svoje

zdravje, prihajal v kurilnico. Ko smo mi prišli v službo, nas je že objela toplota njegove peči in tudi njegovega srca. Vedno dobre volje in nasmejan, včasih tudi že na pogled utrujen, a tega ni nikoli priznal. Bog ve, kaj vse je sprožilo bolezen v njegovem mladem telesu, ko se je tako s srcem trudil za druge, za ženo in otroke in tudi za nas sodelavce.

Za začetek letošnjega leta ni več obešal luči na vrhu stavbe, ni se več veselil z nami in praznino brez njega občutimo na vsakem koraku. Ne moremo verjeti, da nas je resnično zapustil v svojem sedemintridesetem letu, tako mlad in delaven.

In takega Emila bomo ohranili v svojem spominu.

sodelavci
HMEZAD EXPORT - IMPORT

VOGEL & NOOT

PLUGI ZA DOBRO ORANJE

VOGEL-NOOT izdeluje pluge od leta 1872. Pluge iz serije 3S (EUROMAT in FARMER) odlikuje:

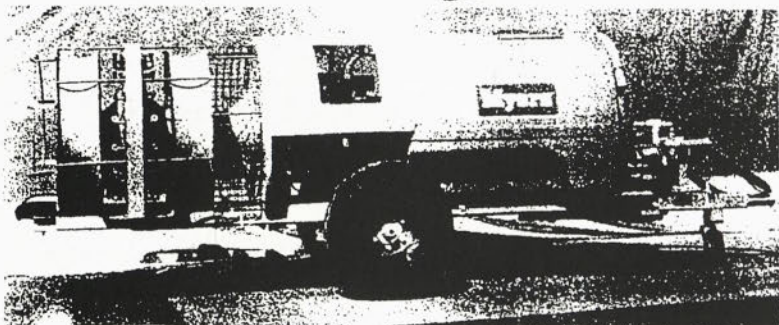
- ogrodje iz enega kosa (nevarjeno)
- uporabljeni so materiali odlične kakovosti iz lastne železarne
- širina brazde nastavljiva na 28, 32, 36 in 40 cm
- možnost izbire različnih plužnih desk
- možnost montaže vseh treh varovalnih sistemov na isto ogrodje
- nov tritočkovni priključek

FARMER L

3S

dve- ali tribrazdni - je lahek klasični plug za najzahtevnejše terene, izdelan po uspešni tehnologiji obračalnih plugov.

Hmežad
EXPORT-IMPORT p.o.
ŽALEC

63310 ŽALEC, Vrečarjeva 14
Poštni predal 28
Telefon 063/715-830, 715-230
Telefax 063/715-026, 715-042
Telegram HMEZADHOP ŽALEC
Telex 36314 HMEZAD
Železniška postaja Žalec

EUROMAT

SCHUIZMARKE

3S

EUROMAT 3S, najboljši obračalni plug za kakovostno-oranje v Sloveniji.

KMETOVALCI IN HMELJARJI!

Iz našega programa prodaje vam nudimo:

- kmetijsko mehanizacijo
- rezervne dele za uvoženo kmetijsko mehanizacijo

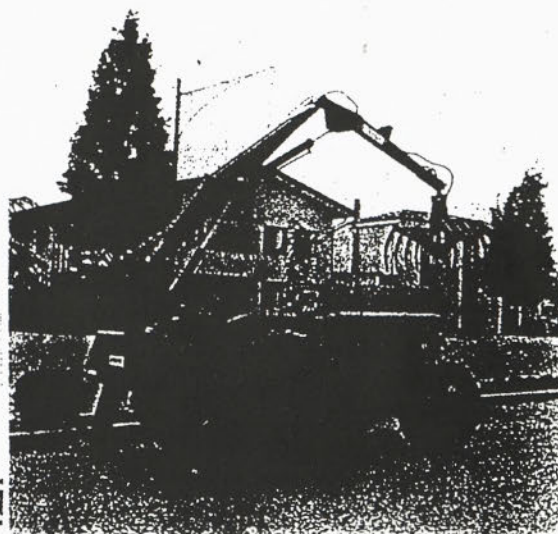
NEGRISOLO COSTRUZIONI snc

GRAMMER

DA NA SLABEM TRAKTORSKEM SEDEŽU NE BI VEČ TRPELI IN SI UNIČEVALI ZDRAVJA, VAM PRIPOROČAMO ZRAČNO VZMETEN SEDEŽ **GRAMMER**

MAMAM

Vse mame so enake.
Tudi revna je bogata,
če vse je izgubila,
ne bo otroka zapustila.

Pod srcem ga je nosila,
se besede mama veselila,
koliko noči ni spala,
da je prve korake pričakala.

Roko mu je dala,
da ne bi skrenil s spoti,
se udaril ob čeri,
ker mama ve, kaj boli.

Znala je brati žalost z obraza
in bolezní sled,
ni bilo treba besed
nič ni ušlo njeni ljubezni.

Taka je vsaka mama
zato nikoli ni sama,
radi smo z njo,
ker njeni smo.

M. Cencelj

AGRINA TRGOVINA ŽALEC
CELJSKA C. 7
63310 ŽALEC
tel. 063 715-311, 711-384

HMELJARJI POZOR!

Iz svojega prodajnega programa
vam nudimo repromaterial za
hmeljske žičnice; žične vrvi 2 x 2,5
in 2 x 3,2, natezni vijak M 18 in
M 27, vijak s kavljem, aluminijaste
spojke 13/3 in ostalo.

Celje - skladišče
D-Per

UTRINKI

70/1995

Človek dobi od življenja se
5000002701, 1/4

COBISS

Živimo v nevarnem času. Človek gospoduje naravi, preden
se je navadil gospodariti sebi.

(A. Schweizer)

Nič ni na svetu tako dobro razporejeno kot pamet: vsak
misli, da je ima dovolj!

(R. Descartes)

Živeti moraš tako, da lahko vedno samega sebe spoštuješ!

(M. Gorki)

VREMENSKI PREGOVORI:

APRIL - MALI TRAVEN

Če lepo je drevja cvetje
malega travna zadnje dni,
gorko, zdravo bo poletje,
polno grozdja dozori.

Če sveti Jurij ne sedi na zelenem konju, takrat pa je
hudo za kmeta.

HMELJARJI

Za učinkovito zaščito vašega hmelja vam priporočamo:

CUPRABLAU Z

0,25 - 0,35% konc.
proti peronospori na hmelju

PEPELIN

(80% žveplo) 0,2 - 0,3% konc.
proti pepelasti plesni na hmelju

CINKARNA
063 33 112
Agroprogram

BASF
063 442 170

REVILJA HMELJAR, Žalskega tabora 2, 63310 ŽALEC;

Izdajatelj in založnik: Hmeljarska družba Slovenije d. o. o., ŽALEC

Glavni in odgovorni urednik: Martina Zupančič; urednik: Marjana Natek; urednik strokovne priloge: Miljeva Kač; člani uredniškega odbora: Franc Puklavec, Marjan Drobne, Drago Gajšek, Janez Lužecič, Vinko Drča in Karin Savinek

TISK: HARI tisk, Novo Celje, Oblikovanje: Mojca Pirnat; Frekvenca: 12 - krat letno.

Revija je po mnenju št. 23/40 pristojnega republiškega organa uvrščena med proizvode informativnega značaja, za katere se plačuje davek od prometa proizvoda po 5% stopnji.

Naklada: 800 izvodov